

DÉLMAGYARORSZÁG

76. évfolyam, 162. szám
1986. július 11., péntek

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

A gyermek- és ifjúságvédelem helyzete

Tudósítás a szegedi tanács vb üléséről

A Szegedi Megyei Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága tegnap, csütörtökön ülésezett. A testület az előterjesztések között több fontos kérdésben döntött. Javaslatot tett a lakó- és utcabiztonság idejé feladatok meghatározására, majd elfogadta az 1986. évi lakáselosztási tervet, és megállapította, hogy az illetékes szakigazgatási szervek milyen keretből gazdálkodtak. A vb 679 lakás sorsáról döntött. Vissza nem térítendő támogatásként 28 millió forintot utalt ki, a kamatmentes kölcsön összege pedig 20 millió forint. Szeged lakóinak régi igénye, hogy az új személygépkocsikat a Tiszaparti városban is lehessen kapni. Ennek érdekében az Autójavító és Fémpipari Vállalat augusztus 1-jétől a Sárosi utcai leányvállalatának tevékenységét az új személygépkocsik értékesítésével bővíti ki. A Sárosi utcai telep mögött több mint 7 ezer négyzetméter alapterületen alakítják ki az új személygépkocsi-értékesítő telepet, ahol kezdetben Dáciákat árúsítanak. Jövőhagyta a testület a Rökus 1/B ütem-gyógyszertári beruházási programját. Hozzájárult a végrehajtó bizottság több szegedi építési telek tartós használatba adásához, majd iskolai igazgatókat nevezett ki, illetve a kinevezéseket meghosszabbította.

A testület megvitatta és elfogadta a külső városrészek közterületének állapotáról, gondozásáról szóló beszámolót. Ezt követően felmérte a gyermek- és ifjúságvédelem helyzetét, és meghatározta a veszélyeztetett fiatalokkal való foglalkozás feladatait.

Az utóbbi években a családokon belül változik az életmód. Az otthoni kapcsolatok lazábbak lettek, s ez a jelenség negatívan hatott a fiatalok nevelésére. Nőtt azoknak a 14-18 éves lányoknak, fiúknak a száma, akik nem járnak iskolába, nem dolgoznak. Közülük sokan beilleszkedési zavarokkal küszködnek. Sajnos, a fiatalok bűnelkövetők aránya is emelkedett. A kiskorúak zöme valamilyen oktatási intézményhez tartozik, s ebből is következik, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem területén a megelőzésnél és a felderítésnél kiemelt feladat hárul az óvodákra, iskolákra. A nyilvántartott kiskorúak esetében a veszélyeztetett első helyen áll a szülők alkoholizáló életmódja. Egyre jelentősebb, hogy az agresszív fiatalok csoportba verődnek. Az iskolák vishitik, bizonyos esetekben viszont rendezik a veszélyeztetett helyzetét, a napközis, tanulószobai s kollégiumi elhelyezést. Ezenkívül foglalkoznak a szülőkkel, vagy megkeresik a munkahelyeket, s segítséget kérnek a gondok felszámolásához. A veszélyeztetettek felkutatásában jelentős a szerepük a védőnőknek és a gyermekorvosoknak is. Rendszeresen látogatják a családokat, és így könnyen fel tudják mérni az otthoni helyzetet. A védőnő már a terhesség alatt megismeri azt a környezetet, ahová az újszülött kerül. Az alkalmat-

lanság esetén jelzi a hatóságoknak, hogy a csecsemőt „védjék meg”. A gyámhatóság és a védőnő között nagyon jó együttműködés alakult ki. Az egészségügyi szervek tapasztalata szerint a fiatalabb kismamák egy része felkészületlen a gyermeknevelésre. Indokolt lenne az általános iskolák nyolcadik osztályában oktatni a családalapítással, a gyermekvállalással kapcsolatos tudnivalókat. Jelenleg az osztályfőnöki órán hangzanak el előadások a témáról — de ezek nem elég hathatósak. Szegeden 3 éve kísérletként bevezették a komplex család-gondozást 7 védőnői körzetben. A terhesanyák a gyermekek mellett a család több, esetleg idős tagjaival, azok ügyes-bajos dolgainak intézésével is törődnek a védőnők. Kedvezők az eddigi tapasztalatok, azonban az általános bevezetéshez minisztériumi intézkedés szükséges.

Sajnálatos, hogy az Ifjúsági Ideggondozó és Lélektani Intézetnek az utóbbi tíz évben egyre emelkedett a betegforgalma. Sok gyermeket neurozissal, magatartás- és személyiségzavarral kezelnek. Gyakori a depresszió, a narkómánia és az öngyilkossági kísérlet. E betegségek kialakulásában jelentős szerepe van a szülők alkoholizmusának, de közrehat a diszharmonikus családi légkör, a nem megfelelő nevelési kultúra. Szegeden először 1975 őszén fedeztek fel 14 éven aluliaknál szipózót. Az elmúlt év végéig 450 nar-

kós gyermeket kezeltek. Az utóbbi években a 15-19 évesek között hódít legjobban ez a betegség. Változtak a felhasznált anyagok is; a ragasztók mellé a gyógyszer- és háziilag előállított ópiumoldatok és az alkohol került. Egyre többen használják a kemény kábítószer-eket. Sok fiatal elvonó kezelésre küldtek. A betegség súlyosságát mutatja, hogy a narkósok több mint egy százaléka meghalt.

A deviáns magatartás másik területe a fiatalkorúak öngyilkossága. Közismert Csongrád megye, illetve Szeged kiugróan magas öngyilkossági aránya az országban belül. Az elmúlt években — 1980-84 között — az öngyilkossági kísérletezők több mint tizenöt százaléka 20 évesnél fiatalabb volt. E számok is bizonyítják, hogy sok tennivaló van még ezen a területen, és amint a tegnapi vb-ülésen többen is hangsúlyozták, bármilyen erőfeszítéseket is tesz a társadalom a veszélyeztetett helyzet megszüntetésére, az állami intézkedés önmagában nem elegendő, ha az nem találkozik a családok gondoskodásával, az otthoni harmonikus kapcsolatok kialakulásával. Nagyon sok gyerek az otthoni szeretet hiánya miatt sodródik a társadalom periferiájára, lesz deviáns, kűszködik személyiségzavarral.

Végül a testület megvitatta és elfogadta Szeged sportlétesítményeinek állapotáról szóló beszámolót, és tájékozódott a zártkertek hasznosításáról.

Biocompress közös vállalat alakult

Biocompress néven közös vállalatot hozott létre a Lignimpex Külkereskedelmi Vállalat, az Erdért és a Füzesgyarmati Lucernatermesztő Rendszer-Protein-vest. A közös vállalat alapító szerződését csütörtökön írták alá a Lignimpex székházában.

A Biocompress a hulladékhasznosítási program keretében az erdőgazdasági, a mezőgazdasági és az ipari hulladékokból előállítható brikettgyártási technológiát terjeszti el Magyarországon. A Lignimpex az elmúlt években ötven külföldi technológiát vizsgált meg, s ezekből választotta ki a svájci ATS-rendszert. Elsőként az Erdért tuzséri gyár-egységében kezdték meg kísérleti alkalmazását, ahol fakéregből állítanak elő brikett. A későbbiekben a Békéscsabai Szabadság Tsz-nél is üzembe helyeztek egy gépet, itt kukoricaszárat használnak a brikettgyártáshoz. A tapasztalatok kedvezőek: az erdő- és mezőgazdasági hulladékból készült brikett fűtőértéke a jó minőségű barnaszénével megegyezik, s mivel ként

nem tartalmaz, nem szennyezi a levegőt. Jelenleg már hat brikettgyártó berendezés működik az országban, s a most megalakult közös vállalat a rendszert széles körben kívánja meghonosítani.

A tervek szerint a következő években mintegy száz ATS-brikettlő berendezést állítanak üzembe, s 1990-ig az éves termelés eléri az 500 ezer tonnát. A közös vállalat a gépeket a svájci ATS-cégtől kölcsönzi. Úgy tervezik, hogy a kiadások csökkentése érdekében a berendezések egy részét, bizonyos kiegészítő gépegyeségeket itthon — az Erdért és a Mezőgép vállalatok üzemében — állítanak elő.

A Lignimpex svájci partnerével, az ATS céggel egyes vállalat alapítását is tervbe vette. A Svájcban létrehozandó vállalkozás a tűzbrikett-gyártási eljárást és a szükséges gépeket harmadik piacon — többek között szocialista országokban — értékesíti majd

Magyar—lengyel tárgyalások

Marjai József, a Minisztertanács elnökhelyettese és József Koziol miniszterelnökhelyettes, a magyar—lengyel gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési bizottság társelnökei csütörtökön a Parlamentben szakértők bevonásával megkezdtek tárgyalásaikat.

Lázár György, a Minisztertanács elnöke csütörtökön hivatalában fogadta József Koziolt. A szívélyes, baráti légkörű megbeszélésen részt vett Marjai József, jelen volt Andrzej Zabinski, a Lengyel Népköztársaság nagykövetségének ideiglenes ügyvivője és Biczó György, hazánk varsói nagykövete.

A Taurus újdonságai

A Taurus Gumiipari Vállalat nagy erőfeszítéseket tesz az ékszíjgyártás fejlesztésére. A mezőgazdaság 120-150 félé gumialapanyagú meghajtósíjait használ fel, ezekből 70-80-at itthon állítanak elő. Közülük mintegy ötvenet használnak az aratásnál, és mindössze 2-3 olyan méret van, amelynek utolsó tételeit — ezek kivétel nélkül úgynevezett pótmegrendelések — július 15-ig adja át a Taurus. A gazdaságok gépészei 50-60 félé, tókes importból származó ékszíjjal dolgoznak, ezeknek mintegy fele szükséges a búza aratásához. A külföldi gépek ilyen tartozékai döntő többségükben szintén rendelkezésre állnak, néhány típus azonban immár hosszabb ideje hiányzik számuktól. A Taurus, látva az igényeket, kísérletet indított ezekre az ékszíjakkal. Az egyik üzemükben megkezdtek a technológiai, gyártási próbákat a négy pályás szíjjal.

Faluvégi Lajos Bukaresztben

Csütörtökön Bukaresztbe utazott Faluvégi Lajos, a Minisztertanács elnökhelyettese, az Országos Tervhivatal elnöke Stefan Birleanak, a Román Állami Tervbizottság elnökének meghívására. Tárgyalásokat folytat a gazdasági együttműködés bővítésének lehetőségeiről, a népgazdasági tervezés fejlesztéséről és a gazdaságirányítási rendszeréről. Az elutazásnál a Ferihegyi repülőtérén jelen volt Nicolae Veres, a Román Szocialista Köztársaság budapesti nagykövete.

Turbinagyártás kooperációban

A Transelektro Külkereskedelmi Vállalat és a jugoszláv Jugoturbina cég a napokban 210 megawatt teljesítményű gőzturbina közös gyártására kooperációs szerződést írt alá, több mint 2,8 millió dollár értékben. A szerződés alapján a Láng Gépgyár a turbina forgórészét szállítja le 1988-ban, a Jugoturbina pedig az úgynevezett állórészt gyártja. A kész gőzturbinát a horvátországi Plomin 2-es hőerőműben szerelik fel.

Kitüntetések, elismerések

Vasutasokat köszöntöttek

Harminchatodik alkalommal rendeznek vasutasnapot. Ez is bizonyítja, hogy megkülönböztetett figyelmet fordít társadalmunk erre a szakmára. A felszabadulása óta nagyot fejlődött és alaposan megváltozott vasutunk. A gőzmozdonyokat nagy teljesítményű dízel- és villamos mozdonyok váltották fel, de mindenfajta technika mögött továbbra is legfontosabb az ember. A ma 130 ezer főt foglalkoztató MÁV dolgozói közül 12 ezer 700-an a Szegedi Igazgatóság területén végzik munkájukat. Őket köszöntöttek tegnap délelőtt a Tisza Szálló nagytermében.

Az igazgatóság központi ünnepségére egybegyűltek — többek között Bartha Lászlót, a megyei pártbizottság titkárát, Feleki Pált, a Vasutasok Szakszervezete Központi Vezetősége alelnökét, valamint Csongrád, Bács-Kiskun, és Békés megye párt, állami és tömegszervezetei vezetőit — Lugosi József, a Vasutasok Szakszervezete szegedi területi intézbizottságának titkára köszöntötte.

Ezután Lovász Lázár vasútigazgató ünnepi beszédében elmondta, a vasutasok nagy családja, nevében valamennyien jóleső érzéssel és örömmel fogadják a köszönést, a megkülönböztetett figyelmet. Emlékezett azokra az elődökre, akik önfeláldozó munkájukkal, helytállással, szereztek tiszteltet, becsületet ennek a szakmának. Utalt arra is, hogy az elmúlt évtizedben számottevően javultak a dolgozók élet- és munkakörülményei. Mindezek eredményeként növekedett munkájuk hatékonysága. Azt is hangsúlyozta az igazgató, hogy lehetőségeinkhez képest viszonylag korszerű vasutat mondhatunk magunkénak.

Az ünnepelés percei alkalmat adtak arra is, hogy számot vehessenek a közelmúlt eredményeiről, munkájuk gondjairól. Az elmúlt esztendő ugyanis itt sem volt kiemelkedően sikeres. Sok kedvezőtlen hatás érvényesült, s így csak részben sikerült célkitűzéseiket teljesíteni. A személyszállításban mutatkozó visszaesést az életbe léptetett üzletpolitikai kedvezmények sem tudták sikeresen ellensúlyozni. Az áruszállításban sem csökkentek az évek óta tapasztalt nehézségek. Azonban a súlyosodó feltételek ellenére is sikerült lépést tartani a szegedieknek az eléjük tűzött feladatokkal. Ezt bizonyítja az is, hogy az elmúlt évi munkájuk alapján az országos értéke-

lésben egyedül a szegedi körzet üzemfőnöksége mondhatja magáénak a „Kiváló Üzemfőnökség” oklevelet.

Lovász Lázár ünnepi beszéde után a munkában élenjáró dolgozók kitüntéseket vehettek át. A MÁV Szegedi Igazgatósága területén dolgozó vasutasok közül elsőként azoknak a nevével olvasták fel, akik ma, pénteken Budapesten a MÁV Bevétel Ellenőrzési Igazgatóságán tartandó ünnepségen vehetik át a Kiváló Vasutas kitüntetést: Tóth Imre igazgatóhelyettes, Lakatos Lajos osztályvezető, Biczák Mihály vonalgazdó (Hódmezővásárhely), és Kovács Imre dízelmozdonyvezető (Szentes), valamint Kiváló Munkáért kitüntetést vehetnek át: Csókási Antal, vezető kocsirányító, Törökgyörgy Ernőné belső ellenőr, és Kalkula István légvezető-szerelő.

A MÁV Gépjavítóüzemből Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült Tóth Márton öntőidei csoportvezető.

Tegnap Szegeden a Tisza Szállóban megtartott ünnepségen Miniszteri Dicséretben részesült Purael Gergely ügyintéző, Vezérigazgatói Dicséretet kapott Csizsár Ferencné ügyintéző. Tóth György tolatásvezető, Kancsó János főpályamester (Hódmezővásárhely), és Léka József vonatvezető (Szentes). A kitüntetéseket Tordai László, a MÁV Vezérigazgatóság fősztályvezetője adta át.

Húszan igazgatói dicséretben részesültek, 156-an kiváló dolgozó kitüntetésben részesültek, a Szakma Ifjú Mestere és a Kiváló Ifjú Szakember címet 51-en mondhatják magukénak. A vasútnál eltöltött évek után járó törzsgárda-elismerést közel 1300-an kaptak meg. A Szolgálati Emlékérem különböző fokozatait 245-en érdemelték ki.

A szocialista brigádmozgalomban végzett tartós, kiemelkedő tevékenységük alapján a MÁV Kiváló Brigádja címet kapták az Epület- és Hídfenntartó Főnökség „November 7.”, az Osztoztartó Főnökség „Szabad-ság”, az igazgatóság „Delta”, az üzemfőnökség „Béke” és „József Attila” szocialista brigádja. A MÁV Kiváló Ifjúsági Brigádja lett többek között a szegedi Biztonságrendezési és Fenn tartási Főnökség „A. G. Bell” ifjúsági brigádja (a brigádok elismeréseiket a munkahelyi ünnepségen vehették át.)

Végül a három dél-alföldi megye párt, állami és tömegszervezetei vezetői nevében Tohay László, a Bács-Kiskun megyei tanács általános elnökhelyettese köszöntötte az ünnepségen megjelent vasutasokat.

A vasutasnapi programszorozat keretében tegnap, csütörtökön reggel mekoszorúzták az igazgatóság épületének bejáratánál lévő vasutas munkásmozgalom emléktáblát.

Szombaton az SZVSE-nyelven reggel 9-től egész napos kulturális és sportprogrammal folytatódik a vasutasok ünnepe. R. G.